

Forfatter: Bagger, Carl

Titel: Udrag fra Udvalgte Skrifter

Citation: Bagger, Carl: "Udvalgte Skrifter", i Bagger, Carl: *Udvalgte Skrifter*, udg. af OSKAR SCHLICHTKRULL , 1928, s. XXXIV. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bagger01val-shoot-idm140621538710848/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte Skrifter

historie. At Bagger har følt Tyngden af en Brøde, vidner Digtene ofte om, ja de fortæller endogsaa, at naar Tanken paa hende greb ham, da kunde midt i Munterheden Angsten for hans Sjæls Fortabelse gribe ham, Frygten for et »rædsomt Vanvid«. Dybden i Baggers Forhold til Thora maales bedst ved Afstanden mellem den »Ynglingslykke«, som han saa smukt besynger og den Fortvivlelse, hvortil Faldet førte ham. Ynglingslykken hører vi intet om i Arthurs Historie, heller ikke synderligt om Angerens Fortvivlelse. Han er slet og ret Forførereren. Og dog er der i hans bedrøvede Ord paa Dødslejet, da man fortæller ham, at hans Søn lever: »Ak, hvorfor faar jeg det først at vide nu,« et Vidnesbyrd om, at denne Episode kunde være blevet til mere, om man ikke havde handlet ilde med ham. Men naar der ogsaa i hans Lystighed ofte høres en smertelig Klang; naar han ler, fordi han ikke kan græde, da skyldes dette væsentligt et andet Forhold.

Tidligt i Baggers Digtning høres Toner af Forladthed, den faders og moderløses Ensomhed. Hertil kommer yderligere Følelsen af at være født i Brøde. Det var Ord, der, fra han var en lille Dreng der hjemme hos Bedstemoderen, havde lydt i hans Øre: din Horeunge, din Bastard, dit *Hittebarn*. Her var ikke blot en Skyld at grunde over, her var en Hemmelighed at løse, et Slør at løfte. Bagger havde alle Dage en sygelig Hang til at bore sig ned i det mystiske, det spændende og oprivende (han udtaler saaledes i Forordet til sin store Tragødie om Dronning Christine, at Inspirationen hertil oprindelig var en vis Pirring ved den uløste Hemmelighed, som knyttede sig til Heltens Liv og til de korporlige Gru-

XXXIV

somheder, han til sidst maatte døje). Det er da tidligt blevet et ofte tilbagevendende Spørgsmaal i hans Liv: »Hvem er min Moder?» og »Hvad var min Faders Brøde?» og denne ukendte Moder og denne ukendte Brøde har han efterhaanden gjort til Genstand for en formelig Dyrkelse i sit Liv som i sin Digtning. Vilh. Møller fortæller, at »Carl Bagger lod foretage mange Undersøgelser angaaende disse Forhold«, og at han »som et af de tvivlsomme Resultater af sin Søgen skal have fundet, at Moderen (der nok var død og begravet i Roskilde) endnu havde bragt en Pige — altsaa ham en Søster — til Verden.«*)

Ser vi ud over den Række af Moder-Billeder, Bagger har tegnet i sit Forfatterskab, er de alle Visioner. En lille Gruppe er fredfyldt og solbeskinnet; de bærer Thoras Træk, saadan kunde han drømme om hendes og sin egen Fremtid.

Den anden Gruppe er som oplevet i et Mareridt. Billederne veksler som i en sygs jagende Drømme.

Først — og med det indledes »Min Broders Levnet« — den *skønne* Moder, hvis Portræt i Sønnen Johannes' Øjne synes at forandre sin smilende Mine til vemodige Træk, og som — da hun selv viser sig — »har mistet hiin ungdommelige Munterhed og Livslyst . . . som for nogle Aar siden havde henrykt Enhver, der færdedes i hendes Nærhed . . .« — Saa Billedet af den *døde* Moder, der i Drømme viser sig for Johannes, først med Orme og Utoøj væltende ud af det fromme Ansigt og af det fulde Bryst; dernæst i Skikkelsen af en dejlig tyveaars Pige med et uendelig vemodigt Aasyn. — Og endelig — i For-

*) Vilh. Møller XII. Fodnote.